

Література

1. *Akerlof George A.* The Market for «Lemons»: Quality Uncertainty and the Market Mechanism / A. Akerlof // *The Quarterly Journal of Economics*, Vol. 84, No. 3. (Aug., 1970), pp. 488—500. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: [http://www.eco.uc3m.es/docencia/microiiphd/G %20Akerlof.pdf](http://www.eco.uc3m.es/docencia/microiiphd/G%20Akerlof.pdf)
2. *Wernerfelt B. A.* Resource Based View of the Firm / B. A. Wernerfelt // *Birger Wernerfelt. Strategic Management Journal* 5. — no. 2 (1984). — P. 171—180.
3. *Barney J.* Firm Resources and Sustained Competitive Advantage / J. Barney // *Journal of Management*. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://bus8020kelly.alliant.wikispaces.net/file/view/Firm+ Resources+ and+ Sustained+Competitive+Advantage.pdf>
4. *Коллис Д.* Корпоративная стратегия: ресурсный подход / Дэвид Коллис, Синтия Монтгомери: [пер. с англ. Ю. Кострубов]. — М.: Олимп-Бизнес, 2007. — 371 с.
5. *Шевчук Н. В.* Ефективність ресурсного забезпечення діяльності підприємств: проблеми оцінювання / Н.В. Шевчук // *Ефективна економіка*. — 2010. — №8. — Режим доступу до журн.: <http://www.economy.nayka.com.ua>

УДК 005: 519.87: 338.27

Кукоба В. П.,

д-р екон. наук, професор кафедри економіки підприємств ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», Україна

Kukoba Volodymyr,

Doctor of economic science, Professor at the department of economic of enterprises «KNEU named after Vadym Hetman», Ukraine

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО- ТЕХНІЧНОГО РІВНЯ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

EVALUATION FEATURES OF ORGANIZATIONALLY TECHNICAL LEVEL OF MODERN ENTERPRISES

Анотація. Акцентовано увагу на необхідності об'єктивного оцінювання організаційно-технічного рівня українських підприємств. Запропоновано метод розрахунку комплексного показника організаційно-технічного рівня підприємства

Summary. Attention is accented on the necessity of objective evaluation organizationally technical level of the Ukrainian enterprises. The method of calculation of complex index organizationally technical level of enterprise is offered

Ключові слова: організаційно-технічний рівень, організація праці, організація виробництва, організація управління

Key words: organizationally technical level, organization of labor, organization of production, organization of management

Визначення стану організації у системах, що входять до складу підприємства відбувається у процесі організаційної діагностики його складових. Організаційна діагностика ґрунтується на багатоаспектності розуміння організації, а також значній кількості організаційних складових.

Оскільки у процесі своєї діяльності підприємство найчастіше змушено модифікувати власну систему функціонування, кадровий менеджмент, маркетингову діяльність тощо. Відповідно змінюються і робочі процедури — відбувається зміна організації виробничих процесів, праці і системи управління підприємницькою структурою. Тому для оцінювання ефективності функціонування підприємства слід будуватися систему зважених показників, що характеризують організованість у цілому по підприємству та його структурних підрозділах. Таким показником повинен бути комплексний показник організаційно-технічного рівня підприємства.

Організаційно-технічний рівень підприємства як зважений показник, що характеризує організаційні параметри діяльності підприємства, формується на основі часткових показників: рівня організації виробництва; рівня організації праці; рівня організації управління; технічного рівня техніко-технологічної бази. Залежно від ступеня узагальнення можна визначати відповідні показники для підприємства, структурного підрозділу і робочого місця.

Для забезпечення об'єктивності та конкретності оцінок при визначенні доцільності здійснення організаційних змін при оцінюванні організаційних зрушень на підприємствах слід визначати комплексний показник організаційно-технічного рівня підприємства ($K_{КОТР}$), який включає узагальнені аналітичні коефіцієнти (K):

$$K_{КОТР} = \sqrt[4]{K_{ТТ} \cdot K_{ОВ} \cdot K_{ОП} \cdot K_{ОУ}}, \text{ при } K > 0 \quad (1)$$

де $K_{ТТ}$ — коефіцієнт техніко-технологічного рівня підприємства; $K_{ОВ}$ — коефіцієнт рівня організації виробництва; $K_{ОП}$ — коефіцієнт рівня організації праці на підприємстві; $K_{ОУ}$ — коефіцієнт рівня організації управління на підприємстві.

Для проведення розрахунку комплексного показника організаційно-технічного рівня підприємства серед показників, що характеризують організацію виробництва, слід розраховувати: коефіцієнт спеціалізації виробництва; рівень уніфікації виробництва; коефіцієнт прогресивності форм організації виробництва; коефіцієнт безперервності виробничих процесів; коефіцієнт ритмічності виробництва; коефіцієнт централізації допоміжних процесів; коефіцієнт використання засобів праці. З метою врахування деталізованих характеристик організації праці на підприємстві слід визначати: коефіцієнт відповідності кваліфікації робітників складності виконуваної роботи; коефіцієнт кваліфікаційного рівня керівників, спеціалістів, службовців; частка робітників, які працюють у бригадах; коефіцієнт раціональності прийомів і методів праці; коефіцієнт трудової дисципліни; коефіцієнт організації робочих місць; коефіцієнт обслуговування робочих місць; коефіцієнт нормування праці; коефіцієнт відповідності умов праці нормам; коефіцієнт багатOVERSTATного обслуговування робітників; коефіцієнт суміщення професій; частка робітників, зайнятих ручною працею. Показник рівня організації управління підприємством повинен ґрунтуватися на таких показниках, як: середня чисельність працівників у одній ланці ступені ієрархії управління; габарити організаційної структури управління; складність оргструктури; рівень прийняття рішень; ступінь децентралізації функцій управління; гнучкість апарату управління; рівень функціональної спеціалізації; рівень технічної озброєності управлінської праці; середній діапазон контролю в організаційній структурі. Особливої уваги при визначенні організаційно-технічного рівня слід приділяти оцінюванню рівня технічної і технологічної складової. Серед показників, які слід використовувати для визначення технічного рівня, повинні бути: фондоозброєність праці; енергоозброєність праці; структура технологічних процесів за трудомісткістю; частка нових технологій за обсягом або трудомісткістю продукції; середній вік застосовуваних технологічних процесів; коефіцієнт використання сировини і матеріалів; продуктивність (потужність); надійність, довговічність; питома металомісткість; середній строк експлуатації; частка прогресивних видів у загальній кількості; частка технічно та економічно застарілого устаткування в загальному парку; ступінь охоплення робітників механізованою працею; частка обсягу продукції, що виробляється за допомогою автоматизованих засобів праці. Розрахунок узагальнених аналітичних коефіцієнтів для використання при обчисленні комплексного показника організаційно-

технічного рівня підприємства здійснюється з використанням мультиплікативного методу за схемою добутку оціночних коефіцієнтів з подальшим їх транспонуванням до одиничного вимірника.

Використання комплексного показника при оцінюванні організаційно-технічного рівня підприємств і їхніх структурних підрозділів дозволить об'єктивніше визначати не лише поточний його стан, а прогнозувати оптимальні напрями організаційних зрушень на підприємствах.

УДК 338.68

oksana_lyushenko@ukr.net

Люшенко Оксана Іванівна,
ДВНЗ «Київський національний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

Oksana Lysenko,
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman,
Ukraine

ДЕТЕРМІНАНТИ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

DETERMINANT ECONOMICAL SUSTAINABILITY OF THE COMPANY

Анотація. Визначено ключові детермінанти забезпечення економічної стійкості підприємства. Запропоновано управлінський інструментарій їх реалізації.

Ключові слова: економічна стійкість, цілісність, адаптивність, надійність

Abstract. Identified key determinants of ensuring the economic sustainability of the enterprise. Proposed management tools to implement them.

Key words: economic stability, integrity, adaptability, reliability

Існуючі підходи до забезпечення економічної стійкості промислових підприємств дотепер є неоднозначними. Це зумовлено домінуванням традиційного тлумачення її економічної сутності з позиції зіставлення результатів і витрат суб'єктів господарювання, тобто у вигляді фінансової стійкості. Зазначене обмежує можливості щодо ідентифікації ключових детермінант її формування і доводить об'єктивну необхідність поглиблення системних засад досліджуваної проблематики.

Формування управлінських рішень повинно враховувати змістовну трансформацію наповнення категорії «економічна стійкість підприємства», як синтетичної характеристики його діяльності, що відображає здатність підприємства зберігати в заданих межах